

BIOGRAFIA

Joan Castelló neix a Vila, l'any 1911. De família humil, molt jove comença a treballar i exerceix diversos oficis. Des de la seva adolescència treballa de caixista al *Diario de Ibiza* i a la redacció del diari coneixerà Isidor Macabich, que n'era redactor en cap. Macabich exercirà sempre una forta influència sobre Joan Castelló i la seva amistat durarà tota la vida. Amb altres companys funda l'*Agrupació Gràfica d'Eivissa*, enquadrada dins la UGT balear, i publica més d'una dotzena d'articles de caire social a *El Obrero Balear* de Ciutat de Mallorca. Per un d'aquests articles, publicat el 1932 amb el títol *El pueblo necesita justicia*, on critica una actuació de la Guàrdia Civil, és processat i sentenciat a presentarse setmanalment davant el jutjat de Palma. Això fa que passi a viure a Mallorca la resta de la seva vida. L'any 1935 es casa amb Josepa Orvay Costa amb qui tindrà dos fills. El 1936 és movilitzat per l'exèrcit de Franco i pren part en la Guerra Civil (està en el front d'Astúries i a la batalla de l'Ebre). Acabada la guerra torna a Mallorca on treballa a la impremta Ordines i a la impremta Ferrer, que després es passarà a dir impremta Alfa. L'any 1945 comença a publicar l'almanac *El Pitiuso* del qual se'n publicaren 35 (el darrer correspon a l'any 1979). És el típic calendari amb les dates de les festes, pronòstics meteorològics, el pas de les estacions... *El Pitiuso* també inclourà la publicació de: rondalles, cançons, romanços, acudits, refranys, endevinetes... Un treball important seu són les guies turístiques. El 1948 surt la primera, *Ibiza y Formentera, índice para el viajero*, de la qual es faran múltiples edicions i serà traduïda al francès, l'anglès i l'alemany. Castelló és el recopilador per excel·lència de les rondalles eivissenques. L'any 1953 publica *Rondaies eivissenques*, primer aplec que no pogué editar Francesc de B. Moll per problemes amb la censura i que publica Castelló de manera particular. Aquest mateix any és soci fundador de la Casa d'Eivissa a Palma; primerament serà bibliotecari i, al cap de pocs anys, president fins a la seua mort. A *Diario de Ibiza* va publicar infinitat d'articles sobre les activitats de la Casa d'Eivissa a Palma amb el pseudònim *Joan D'aifa*. El 1954 compra la impremta Alfa, on imprimirà la majoria dels seus llibres. Entre 1974 i 1978, sota el títol *Dialectals*, publica a *Diario de Ibiza* i a les revistes *Uc* i *Eivissa*, uns 130 articles de caire costumista que pòstumament, formaran el llibre *Greix vermei i altres escrits*. Castelló mor a Ciutat de Mallorca l'any 1984. Entre els seus papers es trobaren els manuscrits de tres obres inèdites.

Bibliografia: Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera

L'ESCRITOR DEL MES (març 2011) **JOAN CASTELLÓ GUASCH** (1911-1984) **2011 ANY JOAN CASTELLÓ GUASCH**

Fotografia extreta del llibre *Joan Castelló Guasch*, a cura de Felip Cirer

OBRES DISPONIBLES A LES BIBLIOTEQUES MUNICIPALS D'EIVISSA (CAN VENTOSA I CAN BOTINO)

PUBLICACIONS

- Rondaies eivissenques. Palma: Imp. Tip. Suc. de F. Ferrer, 1953
- *Rondaies d'Eivissa*. Palma de Mallorca: Moll, 1955
- *Rondaies i contes d'Eivissa*. Palma: Alfa, 1961
- *Rondaies eivissenques de quan el Bon Jesús anava pel món*. Palma: Alfa, 1974
- *Rondaies eivissenques i contes de sa majora*. Palma: Alfa, 1976
- *Rondaies de Formentera*. Palma: Alfa, 1976
- *Barruguets, fameliars i follet. Rondaies. Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs, 1993*
- *Rondaies de Formentera*. Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs, 1994
- *Rondaies eivissenques*. Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs, 1995.
- *Rondaies d'Eivissa*. Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs, 1996.
- *Rondaies i contes d'Eivissa*. Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs, 1999.
- *Supersticiones ibicencas*. Palma, 1952. Col. Panorama Balear.
- *Ibiza*. Índice callejero. Palma: Suc. de F. Ferrer, ca 1946
- *Ibiza y Formentera : índice para el viajero*. Palma: Establecimientos Victoria, 1948
- *Ibiza y Formentera : índice para el viajero*. Palma: Alfa, 1957
- *Ibiza et Formentera : index pour le voyageur*. Palma: Imp. Tip. Suc. de F. Ferrer, 1962 i 1975
- *Ibiza und Formentera : reise führer*. Palma de Mallorca, 1972
- *Formentera : índice para el viajero*. Palma de Mallorca, 1970
- *Formentera : index pour le voyageur*. Palma de Mallorca, 1964 i 1970
- *Formentera : the travellers' A.B.C.* Palma de Mallorca, 1969
- *Formentera : führer für den Reisenden*. Palma de Mallorca, 1969
- *Villa de San Antonio Abad*. Palma: Alfa, 1959
- *Bon profit! El libro de la cocina ibicenca*. Palma, 1971
- *Bon profit! El libro de la cocina ibicenca*. Eivissa: Consell d'Eivissa i Formentera, 1991
- *Bon profit! El llibre de la cuina eivissenca*. Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs, 1993
- *Greix vermei i altres escrits*. Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs, 1988.

ALMANAC

- *El Pitiuso*. Sortí cada any, de 1946 a 1979.

COL-LABORACIONS A PUBLICACIONS

- "Las minas de plomo argentífero en Ibiza". Boletín de la Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Palma de Mallorca núm. 634, 1962
- "La toponimia de Ibiza y Formentera". BCOCINP núm. 639, 1963.
- "La vieja ilusión de un ibicenco". La cueva de Santa Inés. BCOCINP núm. 644-645.
- "Instrumentos musicales ibicencos". BCOCINP núm. 644- 645, 1964.
- "La vivienda". *Costumbrismo (II)* d'Isidor Macabich. Palma: Alfa, 1965
- "Es bombus". Revista *UC* núm. 1, 1977
- "S'al·lot de bordo". Revista *UC* núm. 2, 1977
- "S'enciam". Revista *UC* núm. 3, 1977
- "Parlar bé, costa molt?" Revista *UC* núm. 6, 1977
- "Bon convidat!" Revista *UC* núm. 7, 1977
- "Figues i raïm". Revista *UC* núm. 8, 1977
- "*Es cap remui*". Revista *UC* núm. 10, 1977
- "Dia de tots es sants". Revista *UC* núm. 11, 1977
- "Es pebrassos". Revista *UC* núm. 12, 1977
- "De temps ha". Revista *UC* núm. 13, 1977
- "Sa fada de sa Talaiassa". Revista *UC* núm. 14, 1977
- "Es consumers". Revista *UC* núm. 15, 1977
- "Ses bledes". Revista *UC* núm. 17-18, 1977
- "Es Jans". Revista *UC* núm. 19, 1977
- "Es dinar". Revista *UC* núm. 20, 1978
- "*Per descansar*". Revista *UC* núm. 22, 1978
- "Hivern". Revista *UC* núm. 24, 1978
- "Eivissenc?" Revista *UC* núm. 28, 1978
- "Febrer que se'n va". Revista *UC* núm. 29, 1978
- "Congrés de Cultura Catalana. Àmbit d'antropologia i folklore". Revista *Eivissa* núm. 9, 1979
- "Ses matances". Revista *Eivissa* núm. 10, 1980
- "*Qui busca, sempre troba...*" Almanac *El Pitius*, 1994
- "*Qui l'agafa és seu*". Almanac *El Pitius*, 1992

COL-LABORACIONS A RECULLS RE RONDALLES

- *Recull de contes balears*. Conté *Es Berruquet* de Joan Castelló. Palma: Albertí editor, 1956
- *El signe de la intranscendència. Lo promès sia atès. Sóc!* / Enric Massó, Joan Castelló, Montserrat Vayreda. Barcelona: Editex, 1957
- *Rondaies de les Illes Balears* / Antoni Mª Alcover, Andreu Ferrer Ginard i Joan Castelló Guasch. Palma de Mallorca: Moll, 1975

ADAPTACIONS DE LES RONDALLES

- *Es gegant des Vedrà* / Joan Castelló, adaptació Bernat Joan i Marí. Col·lecció Teatre Jove, 1. Eivissa: Can Sifre, 1994
- *La barseta* / Joan Castelló, adaptació de Maria Rosa Roig, il·lustracions de Pep Joan Ferrer. Palma: Consorci per al Foment de la llengua catalana i la Projecció Exterior de la Cultura de les Illes Balears, 2004.
- *La cadernera* / Joan Castelló, adaptació de Maria Rosa Roig, il·lustracions de Maria Llanos. Palma: COFUC, 2005
- *El gegant des Vedrà* / Joan Castelló, adaptació de Iolanda Bonet, il·lustracions d'Aina M. Page. Palma: COFUC, 2005
- *El darrer, tot ho té* / Joan Castelló, adaptació d'Anna Font i Coloma Socias, il·lustracions d'Alfredo Seeck. Palma: COFUC, 2007
- *El ca pagès* / Joan Castelló, adaptació de Maria Rosa Roig, il·lustracions de Margalida Gayà. Palma: COFUC, 2008

TRADUCCIONS DE LES RONDALLES

- *Tales of Ibiza* / Joan Castelló, traducció de Dan Cohen. Eivissa: Consell d'Eivissa i Foment de Turisme, 2009
- *Tales of Ibiza (second volume)* / Joan Castelló, traducció de Dan Cohen. Eivissa: Consell d'Eivissa i Institut d'Estudis Baleàrics, 2009

SOBRE JOAN CASTELLÓ GUASCH

- *Joan Castelló Guasch* / Felip Cirer Costa. Palma: Institut d'Estudis Baleàrics, 2009
- *Personatges de la nostra història* / Eivissa: Associació d'Amics del Museu Arqueològic d'Eivissa i Formentera, 2002.

- *La senda de los elefantes* / Mariano Planells. Plama: Antiga Imprenta Soler, 1980. Conté una entrevista.
- *Ucs literaris* / Jean Serra. Eivissa: Can Sifre, 1991.
- *Per arribar a ser* / Jean Serra. Palma: Moll, 1993
- Articles de Marià Villangómez a *Diario de Ibiza* (5 de juliol de 1953), a la revista Eivissa (núm. 2, 3, 5 i 6 de la segona època i núm. 9 de la tercera època) i a la revista UC (núm. 11, 1977), sobre la bibliografia de Joan Castelló.
- Article "Joan Castelló Guasch" de Felip Cirer a *El Pitiús* 1989.
- Articles "No només hi ha rondalles als reculls de Joan Castelló: assaig d'ordenació de la seua obra rondallística" i "Les rondalles de Joan Castelló i la riquesa de la llengua" de Joan-Albert Ribas a *El Pitiús* 1990 i 1991.
- Article "L'acostament dels socialistes mallorquins i eivissencs l'any 1932 a Eivissa" a la revista *Eivissa* (núm. 19-20, 1991).
- Article "Pensant amb en Joan Castelló Guasch, humanista" d'Alícia Martínez López-Hermosa a *El Pitiús* 1996.

Fragment de l'entrevista publicada a *Diario de Ibiza* el 24 de juliol de 1975 realitzada per Julio Flores a Joan Castelló:

Què són les rondalles eivissenques?

Les rondalles eivissenques no són més que el reflex, un petit reflex dels vells costums eivissencs, i porten en si, sempre, cadascuna d'elles, un conclusió exemplar, per no dir una moral.

